

УДК 371.64:378.14

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ МЕРЕЖ У МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ

Шишкіна М.П.

Анотація. Розкрито роль європейських інформаційних і дослідницьких мереж у сучасному інформаційно-освітньому середовищі університету. Визначено напрями використання мереж з метою розвитку міжнародного науково-технологічного співробітництва, інноваційної і дослідницької діяльності навчальних закладів.

Одним з головних питань підвищення ефективності навчання і наукових досліджень у відкритих педагогічних системах є формування і підтримування в актуальному стані ресурсів науково-освітніх інформаційних мереж, що створюються за участю міжнародних організацій. Ці мережі використовуються для організації взаємодії в освітньому просторі, залучення представників навчальних закладів до науково-дослідних робіт і розробок, підвищення якості підготовки кадрів, заохочення участі у здійсненні спільних проектів галузевого, національного та міжнародного рівнів тощо.

Європейські дослідницькі мережі (European research frameworks) отримують відповідне фінансування, спрямовані на спільне розроблення програм досліджень, формування наукової спільноти навколо певної тематики, обмін досвідом, спільне використання інструментів та інформаційно-комунікаційних платформ, використання ресурсів науково-дослідних лабораторій у віддаленому режимі; поширення знань, що є здобутками певної наукової спільноти через тренінги та ін. [1]. Функціонування мереж відбувається за підтримки спеціально створених організацій, що працюють як на національному, так і на міжнародному рівнях, що забезпечують працездатність мереж, розвиток їхніх ресурсів, засобів і технологій, організаційної будови. Часто науково-дослідні центри та установи, що є співзасновниками мереж, оснащені коштовним обладнанням, тому завдяки засобам відповідних комп'ютерно-технологічних платформ ним можуть скористатися багато дослідників.

Електронна дослідницька інфраструктура (research e-infrastructure) охоплює "ІКТ-грунтовані сервіси і засоби для проведення досліджень, що потребують опрацювання значних обсягів даних і обчислень у віртуальних середовищах та підтримки наукового співробітництва" [1, с.2]. Поняття дослідницької е-інфраструктури було уточнено у міжнародних документах у зв'язку з розвитком сервісів дослідницьких мереж з метою виокремлення цього поняття від поняття мереж "співробітництва", підкреслюючи пан-Європейське значення і високі вимоги до рівня послуг, що пропонуються, перспективи вагомого внеску в інноваційний розвиток предметної галузі, відповідність існуючим науковим і технічним стандартам [2].

Нині активізувався розвиток нових е-інфраструктур для проведення досліджень в галузі передових засобів ІКТ, зокрема хмарних обчислень, а також взаємодії і співробітництва з університетським сектором і суспільством з метою розвитку виробництва, впровадження і випробування новітніх технологій у різних сферах застосування. Зокрема це такі інфраструктури, як: *Net!Works*, що фокусується на мобільних і безпроводних комунікаціях, з акцентом на розробленні систем низового рівня (<http://www.networks-etp.eu/about-networks.html>), *NESSI (the Networked Software and Services Initiative)* – спрямована на розвиток програмного забезпечення і послуг, (<http://www.nessi-europe.com/default.aspx?Page=organisation>); *NEM (New European Media)*, присвячена розвитку мережних та електронних засобів масового інформування, <http://nem-initiative.org/http://nem-initiative.org/> та інші.

Ширше залучення у практику роботи наукової і освітньої спільноти передових засобів ІКТ і мережних технологій відкритого інформаційно-освітнього простору, потужності яких в останній час значно зросли завдяки сервісам хмарних обчислень, може відіграти провідну роль для поглиблення зв'язків освіти, науки і виробництва; розширення співпраці навчальних і наукових установ; створення різноманітних структур корпоративного характеру (філіалів навчальних закладів на виробництві, бізнес інкубаторів, навчальних та інжинірингових центрів тощо), спрямованих на розвиток більш тісної взаємодії з університетським сектором, ширшої участі у вирішенні нагальних соціальних і економічних проблем, поліпшення інтенсивності наукового пошуку і процесу підготовки кадрів та ін.

Завдяки засобам дослідницьких мереж учасники мають можливість [3]:

- робити свій внесок у розвиток Європейської і національної науково-технічної політики, визначення пріоритетів і актуальних напрямів досліджень у сфері ІКТ зокрема у секторі освітніх технологій і програмного забезпечення навчального призначення, привертаючи до цього увагу суспільства, державних організацій, громадського сектору, промисловості;

- встановлювати прямі зв'язки з партнерами, зацікавленими в розвитку ІКТ сектору в освіті і промисловості як в своїй країні, так і за рубежом;

- уникнути незручностей, пов'язаних з адміністративними перешкодами завдяки єдиній точці доступу до різноманітних ресурсів, організації співробітництва, обміну даними тощо;

- отримувати актуальну інформацію щодо Європейських дослідницьких програм та ініціатив з тим, щоб узгоджувати з ними власні інтереси та напрями досліджень;

- поширювати відомості про свою організацію в межах Європейського наукового і освітнього простору;

- розширювати можливості мережної взаємодії і співпраці.

Тому розвиток освітньо-наукового середовища вищого навчального закладу в аспекті загальних тенденцій формування його інформаційних ресурсів і розширення доступу до них із використанням науково-освітніх мереж є пріоритетним завданням. Вочевидь, більш активне залучення у науково-освітню діяльність університетів засобів міжнародних мережних інформаційних систем і інфраструктур, організація міжнародної співпраці на цій основі сприятиме більшій відкритості наукових досліджень, поглибленню їх взаємозв'язків із виробництвом, узгодженню і гармонізації національних і міжнародних стратегій науково-технологічного розвитку, модернізації освітнього середовища навчальних закладів, розвитку інноваційних підходів і технологій, ширшій інтеграції до Європейського науково-освітнього простору.

1. Digital science in Horizon 2020. – DG Connect. – 7 March 2013. – 30 p.

2. Strategy Report on Research Infrastructures. Roadmap 2010. – Luxembourg: Publication Office of the European Union. – 2011. – 80 p.

3. Digital Information Society and Economy 2.0 [Електронний ресурс] // NESSI Prospectus, May 2013. – 2013. – 8 p.

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ МЕРЕЖ У МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ

Шишкіна М.П.

Анотація. Розкрито роль європейських інформаційних і дослідницьких мереж у сучасному інформаційно-освітньому середовищі університету. Визначено напрями використання мереж з метою розвитку міжнародного науково-технологічного співробітництва, інноваційної і дослідницької діяльності університетів.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЕВРОПЕЙСКИХ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ СЕТЕЙ В МЕЖДУНАРОДНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УНИВЕРСИТЕТОВ

Шишкина М.П.

Аннотация. Раскрыта роль европейских информационных и исследовательских сетей в современной информационно-образовательной среде университета. Определены направления использования сетей с целью развития международного научно-технологического сотрудничества, инновационной и исследовательской деятельности университетов.

THE USE OF EUROPEAN RESEARCH NETWORKS IN THE UNIVERSITIES INTERNATIONAL ACTIVITIES

Shyshkina M.P.

Abstract. The role of European information and research networks in modern university information-educational environment is revealed. The directions to use the networks to develop international scientific and technological cooperation, innovation and research activity of a university are outlined.